NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj **X.** V saboto 12. junia (ranoletna) 1852. *List* **47.**

Sedanjost in prihodnost kmetijstva na Austrianskem.

(Konec.)

Ko smo dokazali, da le veči kmetijska vednost zamore povzdigniti naše austriansko kmetijstvo na boljši stan, nam ostane še govoriti o tem, da našim kmetijam kapitala, to je, denarne pripomoči manjka.

Premoženje kmetovo leží v zemljišu, ki ga ima. Da pa zamore to premoženje vzdigniti, mu je treba dobriga poljskiga orodja, mu je treba več živine zavolj gnoja, in marsiktere druge rečí. Kako pa si bo vse to omislil, če denarja nima in ga tudi naravnost iz zemlje izkopati ne more!

Treba je tedaj, da se take posojilnice napravijo, iz kterih zamore kmet za pošten majhen činž toliko denarja na posodo dobiti, kolikor ga potrebuje, in kolikor mu ga posojilnica posoditi zamore brez nevarnosti, da bi utegnila pri njem kaj zgubiti.

Nobene naprave pa niso tako pripravne za posojilnice, kakor so hranilnice ali šparkase, kterih namen ni obogateti, ampak deželanam pomagati. V Galicii je že taka posojilnica, ktera kmetijam ondi neizrečeno veliko dobriga storí.

Hranilnice vživajo toliko zaupanja med ljudstvam, da jim ljudjé dajejo vsaki teden več denarja shraniti. Že v letu **1847** so imele hranilnice austrianske za **61** milionov in **591.967** fl. sreb. denarja shranjeniga; v letu **1848** ob času vesoljnih prekucij se je imenovani znesek pomanjšal do **48** milionov **424.830** fl., ker so ljudjé v strahu zgube takrat svoje denarje zlo iz hranilnic jemali. Zdaj je vse to spet drugač; zaupanje do hranilnic se je zopet vstanovilo, in berž ko ne je spet od **60—70** milionov gold. hranilnicam izročenih.

Recimo, da celi imenovani znesek bi bil po **5** od **100** fl. za kmetijstvo obernjen, bi znesli činži od tega kapitala **3** milione in **79.598** fl.; ker bi bile pa hranilnice namesto tega le **2** miliona **186.979** fl. za činže plačale, bi jim bilo za mnoge stroške in za pomnoženje stanovitniga premoženja še **892.518** fl. ostalo, kteri znesek, če ga razdelimo na **13** austrianskih hranilnic, nakloni vsaki hranilnici **68.663** fl.

Pomislimo pa, kako močno bi kapital od **60** ali **70** milionov gold. deržavi pomagal, ako bi se obernil na popravo kmetijstva, vinoreje, živinoreje, gojzdnarstva.

Če bi se na to vižo kmetijski pridelki le za **1** od **100** fl. pomnožili, bi zneslo to **12** mil. **436.080** fl. v povzdigo občniga blagostanja, in pri vsem tem bi zraven činžev od **3** milionov in **79.598** še kapital od **9** milionov **356.482** fl. ostal.

Iz tega je jasno, kako bi se kmetijam pomagalo, če bi se take posojilnice napravile, pri kterih bi kmet lahko proti majhnimu činžu potrebniga denarja na posodo dobival, kteriga sedaj večidel le pri vohernikih iskati mora, ki mu kožo z života deró.

Če se ne bojo hranilnice spremenile tudi v take kmetijske posojilnice, bo mogla vlada sama skerbeti, da se kmetam na tako vižo na pomoč pride, sicer bodo voherniki in odertniki vedne pijavke našimu kmetijstvu, ki, kakor vsako drugo obertnijstvo, tudi mnogokrat denarja potrebuje.

Zdravniške rečí za potrebo in silo.

(*Posode iz kotlovine ali mesinga, ako niso dobro pocinjene*), so človeškimu zdravju in življenju sila nevarne, zato ker je kotlovina (kufer) hud strup, kadar v želodec pride. Ni pa boljšiga pripomočka v taki nesreči, kakor je jajčji beljak; **5** ali **6** beljakov naj se raztopí v kozarcu vode in se berž popijó. Dokler bolečine ne jenjajo, se ponavlja ta pomoček.

(*Pavolo ali vato*) ljudjé vse premalo obrajtajo in vunder je ona eden nar boljših pripomočkov v mnozih bolečinah:

1) zoper opekljine po ognji ali druzih vrelih rečéh; 2) pri ranah novih in zastaranih; 3) zoper drisko po prehlajenji, če se trebuh s pavolo ali vato dobro oveže, 4) če človeka po prehlajenji po glavi ali udih tèrga (to je, zoper revmatiške bolečine).

(*V 2 urah garje ali sèrbečico človeku odpraviti*). V Parizu v bolnišnici sv. Ludevika ozdravljajo garje (Krätze) pri vsih bolnikih na tako prosto novo vižo in tako po enim kopitu, in, kakor se pripoveduje, tako gotovo, da nam nihče očitati ne more, da mazaštvo podpiramo, ako naznanimo to ozdravljanje, ki v temle obstojí: Po celim životu se riba garjev človek prenehama skozi pol ure z navadnim černim mjilam (mit ordinärer Seife), dokler mazuljčki ne popokajo in gnjide, ki so se v njih zaredile (Krätzmilbe), iz njih ne izlezejo. Je garjevec z mjilam dobro namazan, naj gré v mlačno kopvo, kjer se sopet skoz pol ure z mjilam riba. Je na to vižo život dobro osnažen, se namaže z mazilam, ki se imenuje (po bolnišnici) Ludvikovo mazilo, in ktero obstojí iz 8 delov sala (prešičje mastí), iz 2 delov žepleniga cveta (Schwefelblumen) in 1 dela ogeljnokisliga kali-a (kohlensaures Kali), ki se iz potašeljna v apotekah napravlja). — Iz Tersta se piše v Laib. Zeit., da je to ozdravljanja sedaj tudi v ondašnji bolnišnici vpeljano, in da vsih 80, ki so jih dosihmal po ti novi francoski šegi

ozdravljali, se je popolnama ozdravilo v 2 urah; pri dvéh so se scer garje kmalo spet pokazale; ali v drugič na to vižo ozdravljana, sta okrevala popolnama. — Čeravno po mnozih skušnjah prepričani ne verjamemo, da bi se dostikrat zlo terdovratne garje vselej tako hitro ozdravile, je vunder vse to ravnanje tako nedolžno, da nikdar škodovati ne more.

Babudrovo ozdravljanje stekljíne zamore zlo nevarno biti.

Potem, kar smo dosihmal o Babudrovem zdravilu slišali, je gotovo, da se on nikdar z rano ne pečá, kamor je stekli pès človeka popadel, — Babuder prepustí to zdravnikom.

Ali kaj nek to pomeni: prepusti zdravnikom? Če se ne motim (in mislim da se ne), hoče to toliko rêči, kakor: mož „modrega obraza“ si misli: „moje zdravílo je pravo in dovoljno, — če le hočeš k zdravniku iti, da ti rano smodí ali žgè, pojdi! — če pa ne greš, pa tudi ni napčno“.

In v tem je nevarnost Babudrovega ozdravljanja, ako človek, zapelján po domišljeni gotovosti imenovane lečbe, ne iše berž perve in edine pomoči, ktera v tem obstojí, da se strup stekljíne iz rane berž berž izpere, in rana s strupam vred pokončá ali z razjedljivim mazom ali z razbeljenim železom.

V tem so vse skušnje enoglasne, da ta nagla pomoč, ktera rano zadeva, je perva, edína in nar gotovši pomoč, kar je tudi lahko zapopasti, ako se pomisli, da stekli pès strup v rano vcepi in se to vcepljenje zamore le vničiti, ako se berž berž rana s strupom vred posmodí ali sožgè.

Ako se pa to pri Babudrovem zdravílu zanemari ali v nezmernem zaupanju na njegovo gotovo pomoč, ali če se le nečimerno opravi — zamore po samem tem imenovano ozdravljanje sila nevarno biti, ako je bil pès zares stekel in ne le stekljíne sumljiv.

Naj tedaj nihče, ki ga je nesreča zadela, da ga je stekel ali steklíne sumljiv pès popadel, te perve pomoči ne zanemari, ktera rano spêre, osmodí ali sožgè! Je to bilo povsod berž in dobro storjeno, preden so sesavne žilice strup poserkale in po životu zatrosile, si zna popadenec svest biti, da bo zdrav ostal.

To tedaj storíte pred vsim, ker to je poglavitno in gotovo, — vse drugo je, dokler ni po gotovih skušnjah dokazano, prazna vračba.

Potovanje
po nekterih jugo-slavenskih krajih.

Spisal M. Verne.

16. pismo.

Dragi prijatel!

V Radečah sim se čez Savo na Štajarsko prepeljal, in ravno opoldne sim k Zidanimu mostu prišel, ki je komaj četert ure od Radeč. Most pelje čez reko Savíno, ki od Celja priteče in se tù v Savo izliva. Pred malo leti je bil ta vès kraj vsred visocih kamnitih gor še silno divji, zdaj pa ga železnica lepša in vedno oživlja.

Od tod sim se po železnici v Litijo peljal, ker mi ni kazalo na Kum, narvisokejši hrib na Dolenskim iti, kakor sim se bil namenil. — Struga, po kteri silovita Sava teče, je skoraj povsod tako oska, de je bilo treba za železnico v mnogih krajih žive skale prek visoke gore presekati. Od Zidaniga mosta do Zagorja delí Sava Štajarsko deželo od Krajnske; od Zagorja naprej je pa tudi na levi strani Save Krajnska zemlja. Po dolgi poti več ur hodá se ta sicer divji, pri vsim tem pa vender krasni žleb pri Litíi v prijazno dolíno razširi. V tí dolíni sim železnico zapustil, in se na desno stran Save v Litijo prepeljal. — Iz tega scer majhniga pa prijetniga terga sim jo precej v Šmartno, četert ure od Litije, mahal, kjer me je častiti g. tehant Jožef Burger prav prijazno sprejel.

Šmartno pri Litíi, ki mi je še bolj dopadlo kot Litija, je tudi v prav prijetni dolíni. Tù vidiš v prav majhnim okrožji 5 ali 6 gradov, namreč: Germadišče (Grünhof), od kodar baroni Apfalterer-i izhajajo; — na južni strani Černipotok in še nek drug grad, in na jugo-izhodni strani Slatna, in dalje od Šmartna na visocim hribu Bogenšperk (Wagensberg), kamor sim se drugo jutro podal. Ta grad viditi, mi je bilo posebno pri sercu, ker je nekdaj Valvasorjev bil. Tù je iskreni domoljub „slavo Krajnske vojvodine“ pisal. Teško bi bilo občutke popisati, ki so mi serce ganili toliko bolj, kolikor bolj sim se po napetim klancu imenitnimu gradu bližal, ker me je rodovína Wogatajeva prijazno sprejela in mi radovoljno vse pokazala. S serčno radostjo in z živim spoštovanjem sim stopil v neko okroglo stanico s štirimi stebri iz černiga kamna, v kteri je slavni Valvasor nekdaj pisal. Tudi klet, kjer je pod gradam skozi živo skalo izsekana, kacih 8 ali 9 sežnjev globoka štirna, sim, kakor vès grad, natanjko ogledal. Gosp. Wogatej, po vsim obrazu verlimu, nepopačenimu Černogorcu podoben *), mi je prav prijazno kazal tudi kraje, ki jih je iz visociga hriba viditi, posebno unikraj Save, kakor Sveto goro in Vače, terg, v kterim je bil naš rajni Teržaški škof Raunicher rojen, in ki sim ga ravno zato s posebnim veseljem gledal. Po vsim tem od prijazniga gospoda slovó vzamem in se vernem v Šmartno nazaj. Iz Šmartna sim se po železnici v Ljubljano peljal. Ko v kolodvoru iz voza stopim, srečam nenadama našiga Koseskiga in dr. Bleiweis-a, in vsi skupej jo mahamo marsikaj kramljaje v mesto.

V Ljubljani je bil ravno somenj, ki ga češpljev somenj imenujejo, zato se je snidilo tudi nekaj naših nekdanjih součencov in drugih znancov iz dežele, s kterimi smo se prav dobro pri „Slonu“ imeli. Dva dní sim se spet v Ljubljani mudil; tretji dan po poldne sim se pa na Berdo (Egg ob Podpetsch) podal, obiskat ondašnjiga fajmoštra Janeza Burger-ja, večletniga šolskiga tovarša.

Velika Dunajska cesta pelje od Ljubljane eno uro daleč zmiram na ravnost do Černuč, velike vasí pri Savi; in potem čez Bistrico skoraj zmiram sred lepiga polja skozi drugo veliko vas, ki se ji Dob pravi, do Berda. Še lepši polje pa je na levi okrog Mengša proti Kamniku, in za Šmarno goro čez Vodíce proti Krajnju. Te kraje sim pa prej poznal, ker sim Gorensko že dvakrat obhodil. Na Berdu sim scer gričasto, pa vender lepo in rodovitno okolico ogledal, kolikor je zastran deževniga vremena bilo mogoče. Izverh griča, na kterim velik grad stojí, je po lepi ravnini proti Mengšu in daleč okrog viditi. Grad na Berdu, z okroglimi terdnimi stolpi na voglih, je bil nekdaj grofov Lamberg-ov; sedanji posestniki pa so vitezi Höfern. Sozidal ga je neki grof Janez Lamberg v letu 1552, ker so bili poprejšnji stari grad ob nekim puntu kmetje razdjali. — Iz tega zaliga griča me je peljal Burger skozi Šent-Vid v Prevoje; tù sim vidil v kotu med Dunajsko in neko stransko cesto, ki v Moravče pelje, rojstno hišo visokoučeniga dr. Jakoba Zupana, ki je bil nekdaj več let učitelj bogoslovja v Ljubljani, kjer so ga učenci „debeliga Zupana“ imenovali. Pozneje je bil, ne vém

*) Gosp. Wogatej je med tem umerl. Vred.

zakaj, na Koroško pregnan, kjer mende še živí *) Iz Prevoj smo šli po lepih senožetih v Koses, kjer sim rojstno hišo druziga slavniga rojaka, namreč gospoda Vesel-a, s posebno radostjo vidil. Poslednjič smo ogledali v bližnji majhni vasi, ki seji Praprotče pravi, zalo cerkev, ki je vsa iz rezaniga kamna sozidana. Tudi pri ti je bil mende „Ruckenstain magister operis“, ker je, razun de je veliko manjši, uni v Polhograškim Dvoru močno podobna. Sozidana je bila kacih dvajset let pred Dvorško, namreč v letu 1520.

Stanovniki v austrianskem cesarstvu.

Mikalo bo bravce vediti število prebivavcev našega cesarstva in jih tudi po rodu poznati. Nar novejši popis našteje 37 milionov in 593.096 prebivavcev, in sicer:

v doljni Austrii 1,474.067 Nemcev, 11.803 Čehov, 4233 Horvatov in 4296 judov;

v gornji Austrii s Solnograškim 856.694 samih Nemcev;

na Štajarskem 650.200 Nemcev, 352.874 Slovencev;

na Krajnskem in Koroškem 506 266 Slovencev, 17.699 Horvatov, 260.821 Nemcev in 2 juda;

na Primorskem 185.756 Slovencev, 134.545 Horvato-Serbov, 116.860 Talianov, 48.569 Furlanov, 1555 Rumunov, 9385 Nemcev in 3530 judov;

na Tiroljskem 529.419 Nemcev, 320.211 Talianov, 8642 Ladinov in 978 judov;

na Českem 2,549.975 Čehov, 1,727.950 Nemcev in 70.837 judov;

na Moravskem in Šleskem 1,327.120 Čehov, 751.325 Nemcev, 131.422 Poljakov, 663 Horvatov in 40.064 judov;

v Galicii in Bukovini s Krakovim 2,616.799 Rusinov, 2,001.143 Poljakov, 2339 Rusov, 2182 Čehov, 140.626 Rumunov, 133.000 Nemcov, 5446 Madjarov, 5384 Jermenov in 346.702 judov;

na Dalmatinskem 374.725 Horvato-Serbov, 28.500 Talianov, 1005 Albanezov in 410 judov;

v Lombardíi 2,667.868 Talianov in 2965 judov;

na Beneškem 1,873.602 Talianov, 341.085 Furlanov, 26.317 Slovencev, 12.036 Nemcev in 4760 judov;

na Madjarskem 4,500.000 Madjarov, 1,800.000 Slovakov, 800.000 Nemcev, 475.330 Rusinov, Rumunov, judov itd. skupej 8,500.000.

v Vojvodini skupej 1,450.000, naj več Slavenov (Serbov, Horvatov, Slovakov, Rusinov, Bulgarov), potem Rumunov, Nemcev itd.

na Erdeljskem 250.000 Nemcev, 666.500 Rumunov, 1.290.000 Madjarov, 7000 judov, 200 Bulgarov, 60.000 Ciganov.

na Horvaškem 870.000 samo Horvato-Serbov;

na vojaški meji skupej 1,100.000.

Tedaj skupej:

Nemcev		7 mil. in 980.920.
Čehov in Slovakov	5,819.700	
Poljakov . . .	2,172.265	
Rusinov . . .	3,144.598	
Slovencev . . .	1,143 514	
Serbo-Horvatov .	2,537.642	
Bulgarov . . .	13.780	
Vsih Slovanov		15 mil. in 170.162.
Talianov . . .	5,063 575	
Furlanov . . .	393.954	
Ladinov	8.642	
Vsih Talianov		5 mil. in 466.171.
Rumunov		2 „ 686.492
Madjarov		5 „ 418.733
Albanezov		2.293
Jermenov		17.384
Gerkov in Cincarov . . .		10.000
Ciganov		93.600
Judov		746.851
Vsih stanovnikov skupej .		37 mil. in 593.096

med kterimi nar več Slovanov, za temi Nemcev, za temi Talianov in Madjarov, ki so tedaj čvetero poglavnih narodov Austrie.

Nove slovenske pesmi.

Ravno nam pride v roko novo delo našiga nevtrudljivo pridniga pesnika Miroslava Vilhar-ja, kterimu so nebesa dale, kar malokterimu pevcu, namreč da k besedam, ki jih v pesmi sklada, tudi zna zlagati mične napeve. Ker je g. Vilhar skupšino novih pesem namenil blagimu namenu, namreč nesrečnim Baškim sosedam v pomoč, in ker „dvakrat dá, kdor hitro dá“, brez pomude naznanimo, da so izšle te pesmi z napévi (v krasnim natisu) v dvéh zvezkih, ki se dobita v bukvarnici gosp. Kleinmajer-ja in Bamberg-a v Ljubljani, ali v Senožečah pri gosp. Vilharju, vsak zvezek po 30 krajc.

Pervi zvezek (1. šestka) zapopade sledeče pesmi: „Ipava“, „Pri luni“, „Žalost“, „Slovó od Minke“, „Oh, da bi le vedla!“ „Zdihlej“ — vse Vilharjeve.

Drugi zvezek (2. šestka) obseže: „Sercu!“ „Prezgodna smert“, „Zagorska“ (narodna slovenska, popravljena in tudi v nemški jezik prestavljena po Vilhar-ju), „Príjazne oči“, „Napitnica“, „v stražnici“, poslovenjena po Vogel-nu. napev Proh-a.

Zraven teh dvéh zvezkov je dal tudi na svitlo okroglice (Walzer) pod imenam „Savelieder“, ki so posvečene gospé baronovki Schmidburgovi, in veljajo 45 krajc.

Ker nam je omenjeno delo ravno v roko prišlo, nismo imeli časa vsiga natanjko pregledati, zlasti pa napévov ne, kterih popevanja se serčno veselimo, ker vémo, da Miroslav sladko poje. Naznanimo danes tedaj le nar novejši dela g. Vilhar-ja, o kterih bomo pozneje več govorili. Serčne želje pa izustimo, da bi naši domorodci kmalo vse iztise pokupili, ki so posvečeni milodarnimu namenu.

Za poskušnjo iz 2. zvezka podamo bravcam staro národno pesmico, ktere besede in napév je g. Vilhar nekoliko popravil.

Zagorska.

Bom šel na planince,
Na sterme goré,
Bom slišal od delječ
Zagorske zvoné!
Zagorski zvonovi
Premilo pojó,
Nemara preljubo
K pogrebu nesó!

Pa če jo nesejo,
Le naj jo nesó,
Sej dlè je ne bodo
Dab' ne šel za-njo!
Zvoniti bom pustil,
Kropiti pa ne,
Kropile jo bodo
Le moje solzé!

Pokopale jo bodo
Le moje roké,
Krog groba bom sadil
Cvetlice lepé!
Med mile cvetlice
Naj mene ložé, —
Sej vém, da bo počlo
Na grobu sercé!

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Veprinca 5. junia. J. V—č. Letina nam se tukaj še zadosta dobra kaže, posebno grozdje in sadje; pred Duhovom je bila vže suša, in ljudém je

*) Je med tem umerl. Vred.

vode pomanjkovalo; na Duhovu nam je nekoliko nadažilo, pa ne zadosta, zdravi smo, hvala Bogu! Sprejmete tù spet nektere v Liburnii nabrane besede, ki bi utegnile osobito spisateljem slovnika po volji biti *).

Od sv. Bolfenka med Bišom in Ternovci na Štajarskem 3. junia. Marsiktero reč iz spodnjih slovenskih krajev so nam Novíce že naznanile, naj tudi pohvalijo možé Bolfenske županije, kterim gré v milodarih in občinskih opravilih resnična hvala.

Kdor je pred 15 mesci po Bolfenski dolíni potoval, bi ne bil mislil, kaj se bo skoro na bližnjem Homu **) vidilo. Kde so tedaj močni hrasti stali, je zdaj lepa ravnina, sv. križno drevo z razpelom, blagoslovljeno pokopališe z zelenim gaberjom opleteno, in kar je naj lepše — zala kapelica s stolpom gleda v dolíno in naznanuje novo počivališče pokojnih trupel. Več let je bil govor za novo pogrobje, ker je povsod voda v grobe silila, tako da, akoravno je tukaj še le 62 let podfara, je že pokopališče trikrat prestavljeno. Po skerbi g. Oroslava Kajniha, župnika, in pridnih srenjskih mož je okrajno glavarstvo dovolilo na Homu novo pokopališče vstanoviti, ki je zdaj gotovo. Imela je scer tudi ta naprava svoje nasprotnike, pa ktero delo jih nima? Na zadnje se vunder sami svoje svojoglavnosti sramujejo. Posebno hvalo pa zasluži g. Franc Muršec, predstojnik županije. Med vsemi je on naj več potov in opravil storil za to ravno tako potrebno kot lepo napravo. Majcen.

Iz Štajarskega. V zbirko smešnic ali „in die Rubrik der fliegenden Blätter“ pošljem „Novícam“ sledeče pismo nekega župana; primerite izvirni pečateni rokopis, ki ga priložim s tem prepisam, in vidili boste, da je od čerke do čerke vse tako; le iména sim izpustil: „Bebilig Shein. „Jem Frontz — — Von — — Er ist den — — ist „Abprent des Wonung und Maier Gebej und Getreu „Arpf und Shuain Stol Im ist Bebilig Vor Gemeind „Amth Des Pauholtz Someln mit Gotes Gnoden zu Biten „derf Sole“. Po tem sledíta podpisa

Iz Senožeč 6. junia. Sever, ki je senó močno podražil, je potem, ko so ga Novíce svarile, neprenehama pihal; ker pa severja suša nasleduje, smo dežja želeli. K sreči nam je pomočil polje, in nadjamo se, da bo prav dobra letina.

Kebri so letos veliko škodo naredili, in hvale vredno je ravnanje Postojnskiga okrajniga poglavarstva, ki je ukazalo, da naj vsak gospodar nekoliko kebrov nabere in srenjskimu predstojniku izročí. Vsled tega ukaza so v Senožečah okolj 25 polovnikov, v Dolenji vasi pa še več kebrov vjeli in umorili. V ti vasi so jih z vrelo vodo poparili in za gnoj porabili, v Senožečah pa požgali, kar ni bilo koristno.

Pri vsim tem se je pa vender premalo kebrov pokončalo, zato svetjem srenjam, da bi v tej zadevi Ribničane posnemale. V Ribnici so namreč pred nekimi leti kmetu, ki bo nar več kebrov nabral, darílo obljubili. Zgodilo se je, da jih je en sam kmet 20 polovnikov nabral, ki je tudi obljubljeno darílo dobil. V celi Ribniški okolici so kmetje več ko 1000 polovnikov kebrov nabrali, kar gotovo veliko škode obvarje, ako poverh vsiga še pomislimo, da se s 1000 pokončanimi polovniki pokončá več kot 30.000 polovnikov prihodnjiga zaroda. Ker ni zadosti, da se to, kar so Ribničani storili, samo v eni ali dvéh srenjah storí, bi bilo potrebno, da bi vse srenje po Slovenskim po izgledu Ribničanov ravnale, ker bi bili stroški v kratkim obilo povernjeni.

*) Hvala lepa za-nje, jih bomo tudi v »Novícah« po malim obznanovali. Vred.

**) Hom se imenuje gorasti breg od starodavnih časov. Pis.

Pri ti priliki se spomnimo bistroumniga župana na Pivki, ki je kmetam za vsak polovnik kebrov dva goldinarja obljubil. Prinesli so mu jih mnogo in mnogo polovnikov. Ko jih prinesejo in plačilo od župana tirjajo, jim odgovorí rekoč: „Rekel sim vam, dragi prijatli in sosedje, da bom za vsaki polovnik kebrov 2 goldinarja dal; ker so pa med njimi tudi samice (kebrovke), za ktere nisim nič obljubil, morate samce (kebre) izbrati in odločiti, in za te bom vam obljubljeno plačilo dal“. Kmetje, ki se niso hotli težavniga izberanja lotiti, so nabrane kebre v bližnji luži utopili, in brez plačila domú šli hvaležni pametnimu županu, ki jih je z nedolžno zvijačo nadležnih kebrov rešil.

Od Bleškiga jezera. Že več let zaporedama nas obiskujejo binkoštne praznike veseli domorodci in nas s prijetnim petjem radujejo; tako so tudi letos prišli iz Ljubljane mladi gospodje iz višjiga gimnazia, ki niso le veslaje po jezeru mile domače pesmi popevali, temuč tudi v cerkvi pri službi božji kaj lepo péli; posebno ginljivo so doneli čveteroglasi častitiga g. G. Rihar-ja, kteriga napévi so tako lepo z besedami pesmi vjemajo, da jih prehvaliti ne moremo. — Nek Teržačan je kupil blizo jezera več oralov zemljiša in misli mnogo poslopij za poletni čas zidati; prav bi bilo, da bi se namen kmalo spolnil, kar bi bilo našimu kraju v gotov prid. Da bi bile tudi krasne toplíce kmalo dodelane!

Novičar iz mnogih krajev.

Svitli cesar vživa na Ogerskim, kjer je pred 3 leti še huda vojska razsajala, kakor vsi časniki pišejo, prav vesele dní: vsaki dan prinese nove in veči slovesnosti, s kterimi Ogri v Peštu in Budimu cesarja častijo. Sedaj potuje cesar dalje po Ogerskim, od kodar se misli do 26. t. m. spet na Dunaj verniti. — Berž po dohodu na Dunaj mu bo nek nova politiška osnova cesarstva v poterjenje predložena. — Nek ptuj tergovec je sprožil dobro misel, ktero sedaj ministerstvo kupčijstva prevdarja, namreč: na Dunaji dva velika somnja napraviti, na ktera bi se smelo brez cola blago iz celiga sveta na prodaj pripeljati in tako Dunaju čast poglavniga nemškiga teržišča nakloniti, ktero čast in dobiček sedaj Lipnica (Leipzig) vživa. — Po več severno-izhodnih krajih Českiga so pretekli teden plohe s točo vred veliko škodo napravile. — Vremenski prerok, nemški prof. Stiefel, prerokuje vreme za pričijoči mesec takole: v tem mescu bo več srednje-gorkih in tudi hladnih dní, kakor vročih; rožnik tedaj ne bo veliko gorkeji od majnika; dežja in deževnih dní bo srednjo mero; stanovitniga deževja ta mesec ne bo, pa tudi stanovitne suše ne. Če se Stiefel-novo prerokovanje ne bo bolje obneslo, kakor vreme Medarda, ga bomo slabiga preroka zmerjali; Medarda dan je bil lep brez dežja, sedaj pa vsak dan dežuje. — Iz ptujih krajev ni ta teden nič posebnih novíc. Poželjenje Napoleona po cesarstvu je nekoliko oterpnelo, ker neki ruski car ni kaj zadovoljin s tem. — Na Angleškim so jeli nek podgane na vso moč loviti in jih osoljene v sodcih čez morje Kitajcam dobro prodajajo, kterim so kaj prijetna jed. Dober ték, Kitajci! Z vami nas ne mika obedovati.

Pogovori vredništva.

Gosp. Dav. K. Sp. v Zagrebu: Da! (Pismice se je založilo, zato oprostite zakasnjeni odgovor).

Milodari.

Dva dobrotnika iz Tersta 10 gold. 24 kr. pogorelcam v Polju v Vodiški fari. (Milodar smo izročili gospodu kaplanu M. P., ki je za reveže prosil).

Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*